

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vreden na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnin.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikiem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj XXI. tečaj; prosimo torej dosedanje p. n. prijatelje in naročnike „Slov. Gospodarja“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času.

List stane za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta pa 80 kr. Naročnina pošlje se najlepše po poštinih nakaznicah in vzprejema jo „upravnistvo Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila koroške ulice št. 5.

Kdor je bil že do sedaj naročnik „Slov. Gosp.“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresó ali vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, pripiše svojemú imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja.“

„Na poti do Adrije.“

Trezen človek ne more in ne drži veliko do ljudi, ki se mu radi mudé po oštarijah. Še manj pa da na besedovanje, kakor se sliši po njih. Kaj prida pa tudi ni po navadi rado tako besedovanje.

Prav tako pa zato ne pride človeku na misel, da si izbere oštarije ter razglaša po njih svoje misli ali prepričanje, če so le količkaj važne. Ne, vsako tako govorjenje velja, kakor ljudstvu, tudi njemu za „olovo politiko“, t. j. tako, ki velja in trpi le dotlej, dokler se ljudem ne razkadi navdušenje, ki jim ga dela ol ali pivo v glavi.

Škoda, da se ravna v naših dneh rado zoper to ravnilo življenja ter se ravno v oštarijah spočno misli ali storé celo sklepi, ki segajo v življenje ne samo poedinih ljudi ali družin, ampak tudi v srečo ali nesrečo ljudstev in s tem več ali manj tudi v obstanek držav. Kar se tiče naših krajev, postaja ta razvada čedalje bolj splošnja pri naših nasprotnikih in v prvi vrsti pri Nemcih, naj se drže že potlej avstrij-

ske-nemškega ali samonemškega kluba. Pri obojih se prikazuje ista razvada. Tam „rojen“ finančni minister, dr. pl. Plener in drugi, tu, v naših krajih pa prej profesor, sedaj graščak dr. Ausserer — oba delata za svojo stranko in zoper sedanjo vlado in to najraje v oštariji.

Samo na sebi je to za njiju in torej tudi za stranki, katerima služita, slabo priporočilo. Sodba čez njiju ni težka ljudem, čijih pamet še je zdrava, ali tu in tam pa vendar-le utegne nastati tudi pri taci h zmešnjava. Ona govorita sicer le po oštarijah, toda njuna glasila, novine, ki so jima v službi, prinašajo jih potlej v svojih predalih in kdo še vpraša potlej, kje da sta kaj izgovorila?

Nas zanima le bolj nemški klub, kolikor dela pri nas zoper slov. ljudstvo in za nemštvo. Tedaj pa omenimo le to, kar počenja sedaj dr. Ausserer. Tovnej je bil v Mariboru in je govoril v — oštariji. Poslušalcev bi ne bil 30 naštel in ti so mu se vé, da vsi pritrjevali. To ničudo, saj je vsak držal za pivo. Mi se zato tudi nismo skrbeli za nj, tej peščici poslušalcev naj je govoril, kar mu drago. Njih bi ne bil poboljšal pa jih tudi ni spridil. Kakoršnji so bili, takoršnji so ostali, brž ko se jim je pivo izkadilo.

Ali drugo je. Ta mož ima vedno seboj peresnega hlapca. Tega delo pa je, da zbere doktorjeve otrobe ter jih razpošlje potlej po novinah v svet, češ, da je bilo to vse zlato, čisto zlato, dokaz temu pa je neki to, ker so medu vsi poslušalci burno pritrjevali. V tem leži vsa nevarnost. Ljudje, ki te reči beró, menijo, da je vse resnica in še vse bolj, kakor stoji v novinah in tako se marsikateri, ki misli sicer trezno, zbega ter s kraja ne vé, pri čem da je, nazadnje pa si vtepe v glavo, da je že vse gola resnica ter da je dolžen, naj stori tudi on kaj za stvari, katere učeni doktor razglaša.

In kaj je ta „obče spoštovani poslanec“ v uni oštariji govoril? Mi ne vemo, toda še celo njegov peresni hlapec ni vedel ali pa se mu je

vendar-le zdelo, da je predebelo. Zato je v svojih poročilih na večih mestih postavil gole pike. Ali že tudi to, kar je stalo iz tega govorā v novinah, nam kaže, da šola, na kateri je bil sedaj „obče spoštovani poslanec“ kedaj učil, ni trpela izgube, ko je vzel ali pa so mu dali slovó z nje. —

Mož je Nemec in se čuti tudi med nami — doma je sedaj doli v Sevnici ob Savi — za Nemca. Tega mu ne jemlje nihče za zlo ali da noče nikogar tudi med nami spoznati za človeka, razun Nemca, to je nekaj, česar ne vemo, v kateri predel da naj démo. Navadni človek bi dejal, da se je mož s pametjo skregal. Ta „obče spoštovani poslanec“ uči — v oštariji —, njegov plačani sluga pa poroča vestno, da ni niti česko niti poljsko, kamo-li da je slov. ljudstvo vredno, da še živi. Najbolje, če se vkonča, ali ker mož nima te moči, zato pravi, da je treba nemške naselbe. „Mi, Nemci“, pravi „smo na poti doli do Adrije“. To je huda beseda.

Lepo je adrijansko morje že, dr. Aussererju se menda še zmerom toži po njem, toda mi dvomimo, da bode slov. ljudstvo tako prijazno ter da mu z istim veseljem kedaj pritrdi, kakor tokrat njegovi pristaši — v oštariji. Nikoli, slov. ljudstvo ima pravico, staro pravico do zemlje, na kateri prebiva, naselb, nemških naselb, kakor jih ima g. „obče spoštovani poslanec“ v mislih, ne mara med-se in ako se poskuša z njimi kedaj, slov. ljudstvo izvé gotovo poti, po katerih se jih ubrani.

Časi, ki jih gleda „obče spoštovani poslanec“ že blizu, časi, v katerih obvelja beseda mož, ki vleko z njim, ne več samo pri pivu, ampak tudi v življenju, ne, taki časi ne stojé v — večnem koledarju.

Viničarski red za Štajarsko vojvodstvo.

(Konec.)

§ 25. Viničar, ki zapusti službo brez postavnega vzroka svojevoljno, mora se naznaniti pristojnemu županstvu in to ga mora prisiliti, ako posestnik vinograda to tirja, tudi siloma, da se v službo povrne.

Tak viničar zapade po § 29 kazni in je vrh tega še dolžen škodo povrniti, ki je nastala iz tega, da je brez dovoljenja službo zapustil.

Posestnik vinograda mu vendar ne more zabraniti, da zopet v službo stopi.

§ 26. Kdor vedoma kakega viničarja, ki je svojevoljno svojo službo zapustil, v svojo službo vzame, se mora kaznjevati s 5 do 25 gld., in ima povrniti onemu posestniku vinograda škodo, ki je nastala iz tega, da je zapustil viničar službo brez dovoljenja, nerazdelno z viničarjem.

§ 27. Vsi prepiri in vse pritožbe, ki iz-

virajo iz službene razmere med posestnikom vinograda in viničarjem ali njegovim pomagačem, morajo se predložiti, dokler trpi služba, in še 14 dni po tem predstojniku one občine, v kateri leži vinogradsko posestvo.

Ona ima razsojevati pod navedenimi pogoji prepire in pritožbe, pri katerih gre rabiti določbe viničarskega reda; dalje sodi o tirjavah odškodnine, za katero velja viničarski red, do zneska 10 gld.; če pa presega tirjana odškodnina znesek 10 gld., mora poskusiti občinski predstojnik, da se pogodite stranki. Če se pogodba ne doseže, naj ju napoti na pravno pot, po kateri se sodijo tudi vsi prepiri, ki se predložé 14 dni po tem, ko se je razdrla služba.

Isti ima tudi pravico kaznjevati v slučajih, navedenih v ti postavi, po določilu § 54 občinskega reda dne 2. maja 1864. Po mestih s posebnim statutom veljajo določbe dotičnih občinskih redov.

§ 28. Ugovarjati se sme proti odlokom in razsodbam občinskega predstojnika po določilih občinskega reda z dne 2. maja 1864 in deželnega zakona z dne 1. aprila 1875, št. 24, po mestih s posebnim statutom pa po določilih dotičnih občinskih redov.

Ugovora ni proti dvema odlokom, ki se glasita enako.

§ 29. Vsaka namenjena pregreha ali grdo zanemarjanje v tej postavi navedenih dolžnosti od posestnika vinograda ali od viničarja, za katero tu ni določenih posebnih kazni, kaznuje se, če se tirja to, z globo 2 do 5 gld.

§ 30. Kazni v denarjih, navedene v viničarskem redu morejo se premeniti v primerne kazni zapora do petih dni, če kdo ne more plačati.

Kazni v denarjih se imajo plačati denarnici one občine, v kateri leži vinogradsko posestvo.

§ 31. Zvršitev te postave naročena je Mojemu ministru za notranje stvari.

V Budapešti, dne 2. maja 1886.

Franc Jožef, s. r.

Taaffe s. r. Falkenhayn s. r. Pražak s. r.

Gospodarske stvari.

Kako gre mlade konje dela privajati.

(Konec.)

Ker vsa telesna teža med hojo in tekanjem, tedaj sploh med gibanjem na zadnjih nogah leži — kajti znano je, da konjeva pleča zaradi njihove organizacije ne dajejo nobene podpore težišču, ker z drugim truplom niso koščeno vezana — in ravno tako sprememba težišča raz stalne noge na gibalno nogo razvijanje moči moti, je prava in kriva razdelitev teže sama že v stanu razne boleznostne raz-